

Παναγιώτης Μαυροειδής

Ας ξεκινήσουμε από την είδηση:

«Τα δύο τρίτα των υποστηρικτών του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος της Γερμανίας (SPD) τάσσονται υπέρ του σχηματισμού κυβέρνησης συνασπισμού με τους συντηρητικούς υπό την Ανγκελα Μέρκελ, σύμφωνα με δημοσκόπηση».

Ως γνωστόν οι εκλογές στη Γερμανία έγιναν τον Σεπτέμβριο του 2017, αλλά κυβέρνηση δεν έχει ακόμη σχηματιστεί.

Τι δράμα και αυτό...

Τα αστικά κόμματα, αυτο-προσδιοριζόμενα ως “κόμματα εξουσίας”, διαμορφώθηκαν ιστορικά **για να κυβερνούν** ακριβώς στο **αστικό πλαίσιο**.

Στήριζαν τον αστικό κόσμο σε κάθε χώρα και στηρίζονταν σε αυτόν.

Έτσι η αυτονόητη **ιδιότητα κυβερνησιμότητας** ήταν ταυτόσημη ακριβώς με την **επίδειξη του διαχειριστικού χαρακτήρα του προγράμματός** τους, δηλαδή του ορθολογικού σχεδιασμού της εκάστοτε πολιτικής διακυβέρνησης, **μέσα στα επιτρεπόμενα όρια** του καθεστώτος.

Απλός κανόνας, όσο και σκληρός: «Για να είσαι δεκτός/ικανός για σχηματισμό κυβέρνησης, πρέπει να έχεις πρόγραμμα/πολιτική εντός του υφιστάμενου πλαισίου».

Σε συνθήκες όμως αντιπροσωπευτικής κοινοβουλευτικής αστικής δημοκρατίας, γενικού εκλογικού δικαιώματος και «κοινωνικού συμβολαίου» συναίνεσης, η διάκριση και αντίστοιχη επιλογή του ενός ή του άλλου αστικού κόμματος, προϋποθέτει την **ύπαρξη ορατών**

διαφορών στα προγράμματά τους.

Αυτό ήταν και είναι ένα **“αναγκαίο κακό”**, λόγω της πίεσης των λαϊκών τάξεων για δημοκρατία και έλεγχο πάνω στις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις (ανεξάρτητα αν αυτό αποδεικνυόταν πάντα πολύ επισφαλές).

Ήταν όμως και είναι και ένα **“καλό”** για την αστική δημοκρατία καθώς το επαναλαμβανόμενο μοτίβο “δυσαρέσκεια για το αστικό κόμμα που κυβερνάει-επιλογή του δημαγωγούντος αστικού κόμματος της αντιπολίτευσης”, λειτουργούσε και λειτουργεί λυτρωτικά για το καθεστώς, διαμορφώνοντας αίσθηση δημοκρατίας και ελεύθερης επιλογής στις λαϊκές τάξεις. Ενσωματώνει μάλιστα συνήθως, ακόμη και τις αδύναμες αριστερές κομμουνιστικές τάσεις στον ένα από τους δύο αστικούς πόλους (συνήθως τον “δημοκρατικό”), με τη λογική “άμεση ανακούφιση τώρα και μετά βλέπουμε...”.

Έλα μου όμως τώρα που τα πράγματα αλλάζουν.

Πρώτον, το αστικό σύστημα εξουσίας έχει διευρύνει τους μηχανισμούς οικονομικής και πολιτικής διακυβέρνησης, περιορίζοντας σε σημαντικό βαθμό τον ρόλο του κομματικού συστήματος, αλλά και της κυβέρνησης. Έτσι βλέπουμε ανεπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες όπως τη Γερμανία τώρα ή την Ιταλία και το Βέλγιο παλιότερα, να μένουν μήνες ή και χρόνια χωρίς κυβέρνηση ή σε καθεστώς κυβερνητικής αστάθειας ή να κυβερνούνται από star του Hollywood ή ακροδεξιούς θαμώνες του Twitter και των οίκων ανοχής πολυτελείας (Ρήγκαν, Τραμπ) και παρόλα αυτά, όλα να δουλεύουν μια χαρά στην οικονομία.

Δεύτερον, η γενική τάση για καταβαράθρωση κάθε είδους κοινωνικών πολιτικών και η ανοιχτή ιδιωτικοποίηση και συρρίκνωση του ίδιου του “κράτους-λαφύρου”, μειώνει δραματικά τα περιθώρια υποσχέσεων, εξαγγελιών και “παροχών” προς τα λαϊκά στρώματα.

Τρίτον, η ανάπτυξη διεθνών πολιτικο-οικονομικών θεσμών του κεφαλαίου, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση στη δική μας περίπτωση, περιορίζουν όλο και πιο δραματικά το δημοσιονομικό και γενικά τον πολιτικό χώρο εντός του οποίου θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν οι διαφορές των αστικών κομμάτων και η λαϊκή επικύρωση της διαπάλης τους για την κυβέρνηση.

Ποιο είναι το αποτέλεσμα;

Ένα φάντασμα πλανιέται πλέον πάνω από τα κεφάλια των αστικών διαχειριστικών κομμάτων σε κάθε χώρα. **Το φάντασμα της πολιτικής αχρηστίας και περιθωριοποίησης.**

Δείκτες αυτής της τάσης είναι πολλά πράγματα, όπως η τραγική μείωση των μελών και απονέκρωση της λειτουργίας των κομματικών κομμάτων ως οργανισμών λαϊκής οργάνωσης, η μεγάλη άνοδος της αποχής στις εκλογικές αναμετρήσεις, η άνοδος αντι-πολιτικών, ακροδεξιών ρευμάτων.

Δυστυχώς η πλήρης σχεδόν ηγεμόνευση της κοινοβουλευτικής λογικής και στην αριστερά στην Ευρώπη, δε δημιουργεί προς το παρόν όρους στροφής προς τα αριστερά, καθώς οι βασικές τάσεις στην αριστερά συμπαρασύρονται από τη γενική ανυποληψία του πολιτικού συστήματος, στο οποίο έτρεχαν να βρουν μια ζεστή θέση.

Ποια είναι η ρεαλιστική απάντηση και άμυνα των αστικών κομμάτων σε αυτή την τάση; Μα οι **“μεγάλοι συνασπισμοί”** και οι κυβερνήσεις συνεργασίας, παρά την επίγνωση ότι όποιος προστρέχει σε αυτούς γρήγορα φθείρεται και τον τρώει η μαρμάγκα. Θα μπορούσε να συνοψιστεί και αλλιώς αυτή η τάση

“Κρατικοδίαιτοι διαχειριστές και κυβερνόπληκτοι σχηματισμοί όλου του κόσμου ενωθείτε!”.

Πρακτικά αυτό σημαίνει πως ότι και να ψηφίζει ο κόσμος, τελικά προκύπτει ένας **πολύχρωμος μεγάλος συνασπισμός** που εν πολλοίς θα επιβάλει μια δοσμένη αστική πολιτική σε διάφορες δοσολογίες και εκδοχές.

Τι έχουν να πουν όλα αυτά άραγε για την ποικιλώνυμη αριστερά; Ακολουθώντας το γενικό υπάρχοντα ιδεολογικό συσχετισμό, το πιθανότερο είναι να διαμορφώνονται οι παρακάτω βασικές τάσεις.

Η **πρώτη** και δυστυχώς κυρίαρχη τάση, σηκώνει ψηλά τη σημαία της αστικής δημοκρατίας και διεκδικεί μια φαντασιακή αστική δημοκρατία χωρίς τις εκφυλιστικές της τάσεις που αναπτύσσονται εντός του σύγχρονου καπιταλισμού. Αυτή η ψευδεπίγραφη **αριστερή πολιτική με ξένη σημαία**, αργά ή γρήγορα καταλήγει σε πλήρη υποταγή (και κοινοβουλευτική) στον «δημοκρατικό» πόλο του αστικού πολιτικού συστήματος. Στην προβληματική της, κυριαρχεί κατά βάση η αναφορά στο ζήτημα της κυβέρνησης και της συμμετοχής σε αυτήν, ενώ το αστικό κράτος και γενικά η συνολική οικονομική και πολιτική αστική εξουσία, εξαφανίζονται από το οπτικό πεδίο.

Η **δεύτερη** και αντανakλαστική της πρώτης πολιτική στάση, στο όνομα του κοινοβουλευτικού εκφυλισμού, εγκαταλείπει γενικά το πεδίο της πολιτικής και της πάλης ενάντια στην αστική πολιτική και ιδεολογία. Ματαιοπονεί σε ένα υποτιθέμενο καθαρό

κοινωνικό, κινηματικό πεδίο, αναλώνεται σε κοινωνικά πειράματα «νησίδων» εναλλακτικής οικονομίας, για να καταλήξει τελικά από το παράθυρο (όταν τίθενται τα πολιτικά διλήμματα) στην υποταγή σε όποια από τα αστικά ή μικροαστικά κόμματα δηλώσουν κάποιο σεβασμό στο «κίνημα» ή/και στα «δικαιώματα μειονοτήτων». Συνήθως, στα ρεύματα αυτά ο γενικόλογος «αντικρατισμός» περισσεύει, ενώ η αντικυβερνητική πάλη, ως αιχμή ενάντια στη γενικότερη αστική πολιτική, εξαφανίζεται.

Το ζητούμενο ωστόσο, είναι η αναζήτηση μιας σύγχρονης εργατικής αντικαπιταλιστικής πολιτικής, που θα διεκδικεί τη συσπείρωση και κινητοποίηση δυνάμεων **ταυτόχρονα** γύρω από τα βασικά **κοινωνικο-οικονομικά δικαιώματα** των εργαζομένων και τις **πολιτικές ελευθερίες και δημοκρατικά δικαιώματα** ενάντια στον αστική πολιτική και τον σύγχρονο κοινοβουλευτικό ολοκληρωτισμό. Μια επαναστατική τακτική που θα οικοδομείται πρωτίστως στο πεδίο των κοινωνικών, ταξικών αγώνων, αλλά και της συνολικής άμεσης πολιτικής πάλης σε όλα τα πεδία. Με την επιδίωξη συμβολής σε μια επαναστατική στρατηγική για την ανατροπή της αστικής εξουσίας και το σοσιαλισμό, μπορεί ταυτόχρονα να απαντάει από τη σκοπιά της εργατικής πολιτικής στο ζήτημα της διακυβέρνησης και της λαϊκής συμμετοχής/άσκησής της. Στο πλαίσιο μιας νέου τύπου εργατικής, λαϊκής δημοκρατίας, που ο νέος αιώνας των επαναστάσεων θα φέρει ξανά στο προσκήνιο.